

**ÓZBEKSTAN RESPUBLIKASÍ
MEKTEPKE SHEKEMGI HÁM MEKTEP BILIMLENDIRIW
MINISTRIGI QÁNIGELESTIRILGEN BILIMLENDIRIW
MÁKEMELERI AGENTLIGI JANÍNDAGÍ PEDAGOGIKALÍQ
SHEBERLIK HÁM XALÍQARALÍQ BAHALAW
ILIMIY-ÁMELIY ORAYÍ**

**ULÍWMA ORTA BILIMLENDIRIW MÁKEMELERINDE QARAQALPAQ
(MÁMLEKETLIK) TILI PÁNI BOYÍNSHA TALABANLARDÍ TAÑLAW
TIYKARÍNDÁ JUMÍSQA QABÍLLAW SÍNAĞÍNDÁ
PAYDALANILATUĞIN TEST TAPSÍRMALARÍ
SPECIFIKACIYASÍ**

Tashkent – 2026

ULIWMA ORTA BILIM BERIW MÁKEMELERINDE QARAQALPAQ (MÁMLEKETLIK) TILI PÁNI BOYÍNSHA TALABANLARDÍ TAÑLAW TIYKARÍNDÁ JUMÍSQA QABÍL QÍLÍW SÍNAWÍ USHÍN TEST TAPSÍRMALARÍ SPETSIFIKATSIYASÍ

Bul specifikaciya qaraqalpaq (mámleketlik) tili páni boyınsha pedagoglardı jumısqa qabıl etiw sınaǵında paydalanılatuǵın test tapsırmalarınıń mazmunı, kólemi, túri, forması, bahalaw ólshemi hám ótkeriliw tártibine qoyılǵan talaplardı sáwlelendiredi.

Specifikaciya test tapsırmalarınıń mazmunı, strukturası, bahalaw kriteriyaları, test tapsırmalarınıń forması, kognitivlik dárejeleri hám de bahalaw procesin shólkemlestiriw tártibin belgilep beredi.

Bul hújjet test tapsırmaların islep shıǵıwda metodikalıq tiykar bolıp xızmet etedi hám bahalaw procesiniń ashıq-aydınlıǵı, ádilligi hám ilimiy tiykarlanǵanlıǵın támiyinlewge qaratılǵan.

I. Ulıwma principler

Bahalawdıń tiykarǵı maqseti qaraqalpaq (mámleketlik) tili páni muǵallimleriniń pán boyınsha teoriyalıq bilimleri, ámeliy kónlikpeleri, laboratoriyalıq jumıstı shólkemlestiriw kompetenciyası, qaraqalpaq (mámleketlik) tili baǵdarında oqıtıw metodikası boyınsha bilimleri, pedagogikalıq sheberligi hám kásiplik kompetenciyaların kompleksli bahalawdan ibarat. Bahalaw nátiyjeleri pedagog kadrlardı kásiplik sertifikatlaw procesinde qarar qabıl etiw ushın tiykar bolıp xızmet etedi.

II. Normativlik tiykarlar

1. Ózbekstan Respublikası Mektepke shekemgi hám mektep bilimlendiriwi ministriniń 2026-jıl 15-iyundaǵı 203-sanlı “Mektepke shekemgi hám mektep bilimlendiriwi ministrliǵı sistemasındaǵı mámleketlik mektepke shekemgi bilimlendiriw shólkemleri hám ulıwma orta bilim beriw mákemeleri xızmetkerlerin tañlaw tiykarında jumısqa qabıl etiw ilajları haqqında”ǵı buyırǵı.

III. Bahalaw qamtıwı

Qaraqalpaq (mámleketlik) tili páninen 40 test tapsırması usınıladı hám olardı orınlaw ushın 60 minut waqıt beriledi. Test tapsırmalarında birden-bir duris juwaptı talap etiwshi (Y1), sáykesleniwdi talap etiwshi (Y2) hám de izbe-izlikti talap etiwshi (Y3) jabıq túrdegi tapsırmalardan paydalanıladı. Test tapsırmalarınıń mazmun tarawı hám bahalanatuǵın bilim hám kónlikpeler boyınsha bólistiriliwi tómendegi kesteде sáwlelendirilgen:

Qánigelik pánlerinen dúziletuǵın test tapsırmalarınǵın mazmun tarawı hám bahalanatuǵın bilim hám kónlikpeler boyınsha bólistiriliwi

1-keste

Mazmunı	Bilim hám kónlikpeler	Testler sanı
1. QARAQALPAQ TILI		
1.1. Tilden ámeliy paydalanıw		
Sóylew hám imla	– sóylew hám imladaǵı hár túrlilikti anıqlay alıw; – imlalıq jaqtan durıs jazılǵan sózlerdi anıqlay alıw; – bas háripler, túbir hám qosımtalar, qosılıp hám ajratıp jazıw, sıızıqsha menen jazıw sıyaqlı imla qaǵıydaların biliw, paydalana alıw; – fonetikalıq ózgerisler (sesler arttırılıwı, almasıwı hám túsiwi)di ajırata alıw;	10
Punktuaciya	– jazıwda irkilis belgilerin (soraw, úndew, kóp noqat; útir, sıızıqsha, qos noqat; noqatlı útir, qawıs, tırnaqsha) durıs qollana alıw;	6
Stilistika	– qosımtalardıń konteksttegi wazıypasın túsiniw, ajratıw hám durıs qollanıw; – sózlerdiń konteksttegi mánisi hám wazıypasın túsiniw, ajratıw hám durıs qollanıw;	6
1.2. Til teoriiyası hám lingvistikalıq tallaw		
Lingvistikalıq tallaw	– tekst (gáp)ti házirgi qaraqalpaq ádebiy tili fonetikalıq normaları tiykarında tallaw; – tekst (gáp)ti házirgi qaraqalpaq ádebiy tili leksikalıq normaları tiykarında tallaw; – tekst (gáp)ti házirgi qaraqalpaq ádebiy tili morfemalıq normaları tiykarında tallaw; – tekst (gáp)ti házirgi qaraqalpaq ádebiy tili morfologiyalıq normaları tiykarında tallaw; – tekst (gáp)ti házirgi qaraqalpaq ádebiy tili sintaksislik normaları tiykarında tallaw;	14
2. ÁDEBIY OQÍW		
2.1. Ádebiy talqı		
Kórkem tekst talqılawı	– tekstten alınǵan úzindiniń ulıwmalıq mazmunın túsiniw; – ashıq ayılmaǵan pikirler, ideyalardı ańlaw; – úzindi tiykarında obrazlarǵa táriyip beriw.	2
2.2. Klassik janrdalıq tekst (35-soraw)		
Klassikalıq lirika talqılawı	– klassik janrdalıq tekst mazmunın ańlaw.	2
jámi		40

Kognitivlik kónlikpelerdiń bólistiriliwi

2-keste

T/r	Kognitivlik dáreje	Túsindirmesi
1	Biliw	Pánge tiyisli tiykarǵı dáliller, nızamlar, anıqlamalar, formula hám hádiyselerdi yadtan biliw, tanıw, eske túsiriw.
2	Qollaw	Dálil hám nızamlardı tanıs jaǵdaylarda qollanıw, esap-kitap islew, grafik/diagrammanı analizlew.
3	Pikirlew	Biytanıs jaǵdayda qollanıw, analiz-sintez, sebep-nátiyje baylanısı, túsindiriw, bahalaw.

IV. Bahalaw ólshemi

Test tapsırıwshınıń ulıwma nátiyjesi hárbir test tapsırmasına berilgen ballar jıyındısı tiykarında anıqlanadı. Hárbir durıs juwap ushın 2,5 ball, nadurıs juwap ushın 0 ball beriledi. Test sınaǵınıń eń joqarı nátiyjesi 100 baldı quraydı.

V. Imtixan tártibi

Qadaǵan etilgen qurallar: imtixan waqtında mobil telefon, smart saat, planshet yamasa elektron esletpelerden paydalanıw qatań qadaǵan etiledi.

Ádep-ikramlılıq hám tártip: nusqa kóshiriw, járdem soraw yamasa járdem beriw, imtixan waqtında sóylesiw, ruqsatsız shıǵıw sıyaqlı jaǵdaylar qadaǵan etiledi.

Baqlawshı qaǵıydabuzarlıqtı anıqlaǵanda, onı rásmiylestirip, tınlawshını testten shetletedi hám nátiyjesi biykarlanadı.

VI. Usınıs etiletuǵın tiykarǵı ádebiyatlar

Qaraqalpaq tili

1. 2-klass. Qaraqalpaq tili sabaqlıǵı. G.X.Jumasheva. – Nókis: “Bilim”, 2019.
2. 3-klass. Qaraqalpaq tili sabaqlıǵı. G.X.Jumasheva. – Nókis: “Bilim”, 2019.
3. 4-klass. Qaraqalpaq tili sabaqlıǵı. I.Pirimjarova, A.Nauruzbaeva, A.Embergenova. – Nókis, “Bilim”, 2019.
4. 5-klass. Qaraqalpaq tili sabaqlıǵı. A.Dáwletov, Z.Ayjanova, G.Dáwletova, X.Atabaev. – Nókis, “Bilim”, 2019.
5. 6-klass. Qaraqalpaq tili sabaqlıǵı. A.Dawletov, A.Nauruzbaeva, A.Ótemisov, Z.Ayjanova. – Nókis, “Bilim”, 2019.
6. 7-klass. Qaraqalpaq tili sabaqlıǵı. M.Dawletov, A.Abdiev, G.Abishov, A.Dawletova. – Nókis, “Bilim”, 2019.

7. 8-klass. Qaraqalpaq tili sabaqlıǵı. M.Dáwletov, Sh.Allaniyazova, D.Seytqasimov, A.Dawletova. – Nókis, “Bilim”, 2019.
8. 9-klass. Qaraqalpaq tili sabaqlıǵı. A.Bekbergenov, G.Mámbetnazarova, Q.Bekbergenov, A.Reypnazarov, J.Uspanova. – Nókis, “Bilim”, 2019.
9. 10-klass. Qaraqalpaq tili sabaqlıǵı. Sh.Abdinazimov, A.Abdiev, J.Táńirbergenov. – Nókis, “Qaraqalpaqstan”, 2019.
10. 11-klass. Qaraqalpaq tili sabaqlıǵı. Z.Ismaylova, B.Turımbetov, A.Dawletova. – Nókis, “Qaraqalpaqstan”, 2019.

Esletpe: test tapsırmaları mazmunı usınıs etilgen ádebiyatlarda sáwlelengen mazmun, princip hám kózqaraslar menen sáykeslendiriledi, biraq test tapsırmaları tikkeley dereklerden alınbaydı. Sınaqqa tayarlıq kóriw procesinde usınıs etilgen ádebiyatlardı eslep qalıw deregi sıpatında xızmet etiwden góre, ulıwma kásiplik tayarlıqtı bekkemlewge qaratılǵan.